

hondo-hondotik

Arantza Urkaregi eta Dabi Alonso

(Bilboko Batasuneko zinegotziak)

Drogazaleek ere eskubideak dituzte

Azken hilabeteotan, Bilboko auzo bat behin eta berriro agertu da komunikabide ezberdinetan, Zamakola auzoa, hain zuzen. Eta ez onerako. Zamakolako auzokideek ez dute Hontza zentroa nahi beraien artean eta gauero mobilizatzen dira, Hontzaren hiru erabiltzaile jipoituak izan dira... Arazoa ez da konpontzeko erraza, ez. Beste zenbait kasutan gertatu den moduan, giza-kolektibo ezberdinen iritziek, eta interesek omen, elkar jotzen dute.

Gure ustez, Zamakolan sortutako arazoari irtenbidea bilatzeko lehenengo urratsa arazoa bere osotasunean hartzean datza. Hau da, Hontza zentroa ezin da ekimen isolatu gisa hartu. Hontza zentroa, toxikomanien tratamendurako plangintza integralaren barruan kokatu behar da. Bilboko Udalak, beste erakundeekin batera, garatu beharko lukeen plangintza, non baztertze egoeran dauden drogazaleei zuzendutako kalteak gutxitzeko politika garatuko litzatekeen.

Orain dela gutxi arte drogen inguruan bultzaturiko politikaren helburua, beraien kontsumoa ezabatzea izan da. Baina, prebentzioan eta errepresioan oinarrituriko politikak ez dute lortu drogazaleak desagerraraztea. Tratamendu eta programa ezberdinak garatzeko ahalegin ugari egin arren, drogak (heroina, kokaina, ...) kontsumitzeari ekiten dion pertsona-kopuru dezentea dago oraindik, batzuek utzi ezin dutelako, beste batzuek utzi nahi ez dutelako.

Drogen tratamenduan emandako aldaketa hau errepresio-politikaren porrotak berak bultzatu du. Esate baterako, xiringak eskuratzeari galaraziz xiringaturiko heroinaren kontsumoa murriztuko zela pentsatzen zen, baina, abstenitu baino, heroinaren kontsumitzaileek xiringa bera erabiltzen zutela (eta beraz, HIESA kutsatuak izateko arriskua handitzen zela) ikusita, xiringa-trukerako programak jarri ziren martxan; edota, heriotza ugari sortu dituen heroinaren faltsutzeari aurre egiteko, metadona kontrolpean emateari ekin zaio.

Kalteak gutxitzeko politikaren helburua, droga-menpekotasunak sor ditzakeen kalteak ahalik eta murrizten auzokideak izatea da, bai drogazaleentzat bai gizarte osoarentzat, eta horre-

tarako, drogak kontsumitzen dituzten pertsonen bizi kalitatea hobetzeko neurriak bultzatzen dira, beraien artean, Hontza bezalako eskakizun gutxiko zentroak.

Eskakizun Gutxiko Zentroen onurak

Aurrera egin baino lehen, komenigarria da bai ezjakiteak bai arazoaren erabilpen maltzurak sorrarazitako zalantzak argitzea, faszismotik oso hurbil dauden Zamakolan gertatutakoaren bezalako ekintzak errepika ez daitezela.

Lehenengoz argitu behar dugu zentro hauek eskakizun gutxikoak deitzen direla, hain zuzen, drogazaleei kontsumoa gutxitzeko edo uzteko inolako eskaerarik egiten ez zaizkela. Beren eginkizuna ez da drogazalea «drogatik libratzea», baizik eta bere egoera «duin» egitea eta laguntza sozial eta osasuneko ematea.

Bigarrenaz, eskakizun gutxiko zentroek drogazale askoren baldintza sozio-sanitarioak hobetzeko izan duten eginkizuna azpimarratu behar dugu. Zentro hauek ez dituzte osasun-arazoak sortzen, murriztu baino. Bertan, drogazaleen bizi-baldintzak duintzeaz gain, drogazaleen osasun-kontrola bermatzen da, biztanleria osoari osasun-onura garrantzitsua eskaintzen diolarik. Drogazaleek ez badituzte horrelako zentroak, tuberkulosia bezalako gaixotasunen kontrol eza areagotuko da, eta horren ondorioz, biztanleria osoa kutsatzeko arriskuan jartzen da.

Hirugarrenaz, eskakizun gutxiko zentroek ez dute segurtasun eza areagotzen. Beste zentroetan izandako esperientziak, delitugintza-adierazleak ez direla beren inguruan handitzen adierazten dute. Adibidez, Zurich hirian aurrera eramandako Crossman proiektuak (iraupen luzeko drogazaleei, kontrolpean eta medikuek aginduta, heroina emateak) drogei lotutako delituak %95ean gutxitzea eta drogazale kopuru garrantzitsua bergizaratzea ondorioztatu dituela egiaztatu da.

Laugarrenaz, politika-mota hauek susta-

tzeak ez du esan nahi drogen kontsumoa bultzatzea, baizik eta, berez existitzen den kontsumoak eragindako arazoak konpontzeko bidean jartzea.

Egun, Bilbon, drogak kontsumitzen ari eta kontsumitzeari uko egiten ez dioten pertsonak egon badaudela ukaezina da, eta horren aurrean ezin dugu begiak itxi. Gure asmoa izan behar da kontsumo hori ahalik eta higie-ne-baldintza hobereenetan ematea, era horretan, kontsumo horrek bai drogen kontsumitzaileei bai biztanleria osoari sorrarazi die-

zaizkiokeen ondorio negatiboak murriztuz.

Ildo honetatik, Hontza zentroa beharrezkoa dugu, baina ez bakarria. Batasunak eskatzen duen plan integralaren barruan, 24 orduetan funtzionatuko duten Eskakizun Gutxiko Zentroak sortuko dira giza-talde horren oinarriko beharrak (ostatua, higie-

eta osasun baldintzak...) bete ahal izateko eta Bilbon zehar banatuta egotea proposatzen dugu. Baliabideak inplikaturiko giza-taldea-rengandik hurbil egoteak ez du esan nahi zentro bakar batean laguntza zentralizatzea. Eskaera asetzeko behar adina zentro-kopurua egon behar da. Gure ustez, gutxienez, drogazaleei zuzendutako 24 orduko zentro bana egon beharko litzateke barruti bakoitzeko. Hau da, auzo ezberdinetan eta Bilbo erdian jarritako zortzi zentro.

Auzokide eta beste eragilearen parte-hartzea

Oraindik, gizartearen zati handi batek, Zamakolan ikusi dugunez, ez du begi onez ikusten giza-talde hau, edo ez du drogazaleak laguntzeko beharrezkoak diren zerbitzuen hurbiltasuna bere gain hartu nahi. Horrek adierazten digu, kalteak murrizteko politika zehatza abian jarri baino lehen, inplikaturiko dauden eragile sozial ezberdinekin (auzokide, merkataria, drogen erabiltzaile, eta abarrekin) informazio —eta eztabaida— prozesua zabaltzearen beharra. Zerbitzu hauek bai drogazaleentzat bai gizarte osoarentzat dituzten alde positiboak buruzko informazioa eta eztabaida,

gizarte-sektore ezberdinekin asistentzia baliabide-mota honi buruz duten irudi negatiboa ezabatu ahal izateko ezinbestekoak dira.

Halaber, gizarteak duen drogazaleei buruzko irudia aldatzearen aldeko lana bultzatu behar dute instituzioek. Drogazaleak gaizkileztat hartzen duen pentsamoldea eraldatu beharra dugu, drogazaleak eskubideak dituzten pertsonatzat hartuak izan daitezela. Osasuna, lo egiteko lekua, higie-ne-baldintza minimoak eta abar drogazaleen eskubideak dira.

Eragile sozial horiekin, toxikomanien arloko asistentzia baliabideez eztabaidatzeaz gain, auzoak dituen arazoak aztertu behar dira, baliabide hauek auzoa hobetzeko eta bere garapen sozial eta globalari zuzendutako beste neurri-mota batzuei elkarlotuz. Informatu, eztabaidatu, negoziatu, eta, baita ere, eragile sozial horiek politika hauen etengabeko ebaluaketan parte hartzea ahalbideratuko duten tresnak abian jarri behar dira.

Ildo honetatik, Bilboko udal-gobernuak ez zion informazio —eta eztabaida— prozesu honi ekin, behar zen moduan eta zegokion momentuan, hau da, Hontza zentroa ireki baino lehen. Auzokideek ezagutu behar zuten zentroaren nondik norakoa, alkateak berak, Najako kaia itxi zuenean, etxerik gabekoen-tzako zentroa irekitzeko hitza emana zuela, horrelako proiektuak Udalbatzak onartuta zituela Droga-menpekotasunaren II Udal-Planean... Hala ere, Udalaren hanka-sartze honek ezin ditu justifikatu auzokideak izaten ari diren jarrera erasotzaileak, baina, dudarik gabe, zaildu egin du prozesu osoa (auzokideen jarrera aldaezinekin batera). Horrexegatik, kezkarria da, urtearen amaiera Hontza zentroa Zamakolatik San Antonera eramateko hartu den erabakia, berriro ere, inplikaturiko eragileekin inolako kontrastea egin gabe aurrera eramatea. Orain garaiz gaude, eta Udalak ezin dio uko egin eztabaidari.

Batasunak zabaldu berri duen proposamenaren bidez, eztabaida hori bultzatu eta lagundu nahi dugu. Bilbotar guztion artean egin behar dugun eztabaidari hasiera ematea da gure asmoa. Ausarta izan behar den eztabaida, non Hontza baino haratago joan behar dugun.

EITBko Kontseilutik

(Aurreko orrialdetik dator)

besteek egiten dituzten gehiegikerien kontra jokatzeko tentaldia izan zezakeen EITBk, baina zorionez ez da tentandi horretan erori.

EITBk berak ekoitzi programak, herri-zerbitzu bati dagozkionak sortu dira (*La mirada mágica*, *Factor humano*, *Mundo-com...*). Ez dugu atsegin, berriz, komertzialkeriarako joera hori, entzule kopuruagatik grina, zenbait programatan nabari den arrunkeria. Harri-garria zaigu, bestalde, nolatan ematen zaien hain toki urria telebistako eztabaidei, mezu-

zibikoei, edota elkar-ulertzeko arazoak dituen herri honetan ideiak zirkulatzeari.

Proposamen batzuk

Agintaldi berriari begira, uste dugu, lehen bezala, zenbait puntu garrantzi handikoak direla: Plan Estrategikoaren jarraipena; publikitatearen kontrola; euskararen eta gaztelaniaren zuzentasuna; EITBrako sartze eta parte-hartze eskubidea; kazetariak bere egitea informazio-balioak; kalitatearen indartzea, euskal ikus-entzunezko industria sendotzearekin batera; toki-telebistekiko

harremanak; atzerrian gure programak saltzea; hiritarrak kezkatzen dituzten gaiei buruzko eztabaidak; gauerdian berrien programak ipintzea...

Kontseiluaren eraketa, zalantzarik gabe, hobe da orain. Lehen 15 kide ziren, eta guztiak alderdien ordezkari. Orain, esan bezala, beste 4 kide ditu Kontseiluak, gizarte-erakundeekin ordezkari. Gure galdera da: Administrazio Kontseilu bete-betea izan dadin, zergatik ez aldatu ordezkari-tza eredu hori eta gizarte-erakundeek pisu gehiago izan? Gogora dezagun, besteak beste, feminismoak ez duela ordezkari-tzarik, ezta ikus-entzunezko sektoreak ere. Beste erdia pertsona ezagunak izango lirateke, itzala dutenak, alderdien adostasun zabalaz Parlamentuak

izendatuko litzukeenak. Adostasun horrek ekarriko litzuke politikaren aldetik oso markatuak ez diren kideak edo talde orekatu bat. Gainera, kontseilukide batzuek, gure iritziz, zati-jarduera izan beharko lukete, Kontseiluko lanak behar bezala egingo badituzte. Denbora behar baita horretarako.

Zer esanik ez, diru eta politika-kontrola Parlamentuak jarraituko luke egiten, bai Kontrol batzordean eta bai EITBko Aurrekontuaren onarpenean, adibidez, osoko batzarrean. Beharrezkoa da, halaber, Kontratu-Programa bat (epe jakin batean burutzeko eginbideak). Urte oro Parlamentuak honen edukiaz erabakiko luke, EITBren zeregina kontuan harturik, Zuzendaritzak bere kudeaketarako esku-liburua izan zezan.